

[https://doi.org/10.52326/jss.utm.2025.8\(1\).13](https://doi.org/10.52326/jss.utm.2025.8(1).13)
UDC 347.191:334(478+4)

THE LEGAL NATURE OF SINGLE-MEMBER LIMITED LIABILITY COMPANIES: A COMPARATIVE ANALYSIS OF NATIONAL AND EUROPEAN LAW

Ina Bostan, ORCID: 0000-0001-9191-8885

Technical University of Moldova, 168 Ștefan cel Mare Blvd., Chisinau, Republic of Moldova

* Corresponding author: Ina Bostan, ina.bostan@dp.utm.md

Received: 01. 28. 2025

Accepted: 03. 04. 2025

Abstract. The limited liability company with a sole partner has generated significant doctrinal controversies ever since its consecration in legislation, being perceived as an exception, both in the context of the institution of the legal person in general, and of the commercial company in particular. This paper aims to analyze in detail the legal nature of this corporate form, in the light of the national and the European legislation, or, although it represents a genuine limited liability company, its legal regime requires a distinct approach. Thus, the analysis focuses on the way in which the legislator has adapted the European normative framework to reflect the specificity of sole personality, highlighting the particular regulations regarding the establishment and operation of the limited liability company with a sole partner. Also, the paper explores the interferences between these regulations and the general rules which can be applied to commercial companies, thus emphasizing their contribution to the understanding of the legal regime of the limited liability company with a single partner, considering the growing relevance of these companies in the national and European economic landscape.

Keywords: *commercial company, limited liability company, limited liability company with a sole partner, single-member company.*

Abstract. Societatea cu răspundere limitată cu asociat unic a generat controverse doctrinare semnificative încă de la consacrarea sa în legislație, fiind percepută ca o excepție, atât în contextul instituției persoanei juridice în general, cât și al societății comerciale în particular. Această lucrare își propune să analizeze în mod detaliat natura juridică a acestei forme societare, prin prisma legislației naționale și a celei europene, ori, deși reprezintă o veritabilă societate cu răspundere limitată, regimul său juridic necesită o abordare distinctă. Astfel, analiza se concentrează pe modalitatea în care legiuitorul a adaptat cadrul normativ european pentru a reflecta specificitatea unipersonalității, evidențiind reglementările particulare privind constituirea și funcționarea societății cu răspundere limitată cu asociat unic. De asemenea, lucrarea explorează interferențele dintre aceste reglementări și normele generale aplicabile societăților comerciale, subliniind astfel contribuția acestora la înțelegerea regimului juridic al societății cu răspundere limitată cu asociat unic, având în vedere relevanța crescândă a acestor societăți în peisajul economic național și cel european.

Cuvinte cheie: *societate comercială, societate cu răspundere limitată, societate cu răspundere limitată cu asociat unic, societate unipersonală.*

1. Introducere

În peisajul antreprenorial din Republica Moldova, societățile cu răspundere limitată reprezintă cea mai populară formă de organizare juridică a activității de întreprinzător, atât datorită mecanismului simplist de constituire și funcționare, cât și datorită mecanismului specific de protecție a asociaților, care răspund doar în limita capitalului social investit, ceea ce înseamnă că bunurile personale ale acestora nu pot fi urmărite de creditorii, pentru datoriile SRL-ului al căror asociați sunt. Această distincție fundamentală între entitatea juridică și asociați conferă un nivel de securitate financiară, esențial pentru stimularea inițiativelor antreprenoriale.

SRL-urile, așa după cum prevăd actele normative, pot fi constituite de una sau mai multe persoane fizice și sau juridice [1, art. 11 alin. (1)]. Astfel, un SRL poate fi constituit și de către o singură persoană fizică sau juridică, fiind denumit în legislație societate cu asociat unic [1, art. 18].

În Republica Moldova, spre deosebire de alte sisteme legislative, nu există o lege specială ce ar reglementa statutul juridic al societății cu răspundere limitată cu asociat unic. Prin consecință, această varietate a SRL-ului nu reprezintă o categorie distinctă de societate comercială, ci o extensie a modelului clasic, supusă, în linii mari, aceluiași reglementări. Deși funcționează conform normelor generale aplicabile societăților comerciale, totuși SRL-ul cu asociat unic beneficiază de reglementări specifice, care-i reflectă particularitățile unipersonalității. Studiul acestor reglementări și modul în care ele influențează atât constituirea, cât și funcționarea acestor societăți este esențial pentru a înțelege impactul pe care SRL-urile cu asociat unic îl au asupra mediului de afaceri din Republica Moldova. Această lucrare își propune să analizeze în profunzime aceste aspecte, evidențiind atât avantajele, cât și provocările pe care le întâmpină antreprenorii care optează pentru această formă de organizare.

În contextul în care legislația națională nu distinge această formă de organizare ca entitate separată, este esențial să analizăm atât terminologia juridică utilizată, cât și natura juridică a acestei forme de societate, discutând despre corectitudinea denumirii „*societate cu răspundere limitată cu asociat unic*” și alternativele propuse de doctrină. Articolul de față își propune să exploreze și aceste aspecte, clarificând natura juridică al SRL-ului cu asociat unic, privit atât prin prisma legislației din Republica Moldova, cât și prin cea a Uniunii Europene.

2. Materiale utilizate și metode aplicate

Pentru o înțelegere complexă a societății cu răspundere limitată cu asociat unic au fost folosite mai multe metode de cercetare, prin combinația cărora s-a reușit formarea unei viziuni clare privind regimul juridic al acestei forme societare, precum și a rolului și impactului ei asupra mediului juridic și economic actual. Astfel, în cercetare a fost folosită *metoda istorică*, pentru a elucida aspectele evolutive ale acestei forme de organizare; *metoda comparativă* a fost folosită pentru analiza similitudinilor și diferențelor între societatea cu răspundere limitată și celelalte forme de societate, pentru a evidenția particularitățile SRL-ului cu asociat unic; *metoda analizei critice* a fost folosită pentru evaluarea modificărilor legislative recente ce au influențat funcționarea SRL-urilor cu asociat unic, inclusiv evaluarea eficienței și transparenței acestor reglementări.

3. Rezultatele obținute și discuții

Dacă ar fi să analizăm din punct de vedere strict istoric momentul primelor dispoziții legale în privința societății cu răspundere limitată cu asociat unic menționăm, că societatea

cu răspundere limitată cu asociat unic a fost reglementată pentru prima dată în Germania prin Legea din 4 iulie 1980. Ulterior, acest model a fost adoptat și în legislația din Franța, prin Legea nr. 85-697 din 11 iulie 1985 și Decretul nr. 66-909 din 30 iulie 1986, sub denumirea de întreprindere unipersonală cu răspundere limitată (E.U.R.L.) [2, p.17].

În ceea ce privește reglementarea acestui tip de societate în dreptul național, menționăm că Legea nr. 845 din 1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, fiind primul act normativ ce reglementa formele de organizare juridică a activității de întreprinzător, în art. 17 stabilea posibilitatea de a desfășura activitate de întreprinzător sub forma societății cu răspundere limitată, definind-o ca „o întreprindere aflată în posesiunea a două și mai multe persoane juridice și (sau) persoane fizice, care și-au asociat bunurile în scopul desfășurării în comun a unei activități de antreprenoriat, sub aceeași firmă, în baza contractului de constituire (de societate) și a statutului” [3]. Din această definiție rezultă expres, că în acea perioadă, societatea cu răspundere limitată nu putea fi constituită decât de către două și mai multe persoane fizice și sau juridice, fiind exclusă posibilitatea unei singure persoane, fie ea persoană fizică sau juridică, de a constitui o societate cu asociat unic. Ulterior, prin Legea 1167 din 30.04.97, publicată în Monitorul Oficial nr. 63 din 25.09.97, art. 17 alin. (1) al Legii 845 din 03.01.1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi a fost completat cu următoarea prevedere „Societatea pe acțiuni sau societatea cu răspundere limitată poate fi înființată și de o singură persoană juridică sau fizică”. Astfel, practic posibilitatea unui subiect de a-și constitui o societate cu răspundere limitată în care să fie unicul asociat a apărut în 1997, odată cu intrarea în vigoare a noilor modificări ale art. 17 alin. (1).

Ulterior, Codul civil nr. 1107 din 06.06.2002, publicat în Monitorul Oficial nr. 82-86 din 22.06.2002, în vigoare din 18.07.2003 [4], prin normele prevăzute în art. 145 alin. (2) reglementa posibilitatea constituirii societății cu răspundere limitată de către o singură persoană.

Și legea specială ce reglementează regimul juridic al SRL-ului și anume Legea nr. 135 privind societățile cu răspundere limitată din 14.06.2007 [1], publicată în Monitorul Oficial Nr. 127-130 din 17.08.2007, conține prevederi privind posibilitatea de a constitui un SRL și de către o singură persoană [1, art. 11]. De asemenea, legea în art. 18 reglementează particularitățile constituirii societății cu asociat unic [1], iar art. 62 conține reglementări privind deciziile asociatului unic în SRL [1].

Astfel, este indiscutabil faptul că reglementarea societății cu răspundere limitată cu asociat unic a bulversat paradigma instituției societății în general, care încetează să mai fie o grupare de persoane reunită în temeiul acordului lor de voință, contractul nemaifiind de esența societății, ci este considerat ca fiind doar o tehnică de organizare a societății.

Dacă este să concluzionăm vis-a-vis de evoluția reglementărilor în acest domeniu, menționăm că recunoașterea legislativă a societății cu răspundere limitată cu asociat unic a fost rezultatul unui proces îndelungat de dezvoltare a jurisprudenței și practicii legale, care a condus la formularea unui cadru legislativ potrivit pentru organizarea afacerilor. În lipsa acestei reglementări, persoanele fizice desfășurau activități comerciale fie ca persoane fizice, răspunzând cu întreg patrimoniul pentru obligațiile sale, fie se asociau, adesea formal, cu alte persoane, doar pentru a respecta cerințele legale privind numărul minim de asociați, ceea ce le permitea să își limiteze răspunderea la capitalul social.

Expunându-ne asupra legislației Uniunii Europene menționăm faptul, că în uniune SRL-ul cu asociat unic este reglementat printr-o directivă specială și anume Directiva 2009/102/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 septembrie 2009 în

materie de drept al societăților comerciale privind societățile comerciale cu răspundere limitată cu asociat unic [5].

Comparând legislația națională cu cea a UE atragem atenția, că nici una nici alta nu definesc SRL-ul cu asociat unic, dar spre deosebire de norma națională, care reglementează posibilitatea unei persoane fizice sau juridice de a constitui un SRL cu asociat unic, legislația UE extinde reglementarea, instituind că un SRL poate deveni cu asociat unic nu doar în momentul constituirii sale, ci și atunci când părțile sociale sunt dobândite de o singură persoană [5, art. 2].

Revenind la legislația autohtonă observăm, că așa după cum rezultă din prevederile legale, societatea cu răspundere limitată cu asociat unic este acel tip de societate comercială guvernată de regulile speciale prevăzute de Legea 135 din 14.06.2007 [1] și regulile aplicabile societăților comerciale în general, prevăzute în capitolul II, secțiunea a 2-a Cod civil [4].

Așa după cum am menționat anterior, în Republica Moldova, spre deosebire de alte state, nu există o lege specială ce ar reglementa separat statutul juridic al unei societăți cu răspundere limitată cu asociat unic. În acest sens, deoarece legislația națională nu prevede că SRL-ul cu asociat unic ar fi o formă de organizare societară separată, elementele definiției SRL-ului furnizată de art. 2 al Legii 135/2007 [1], ar fi valabile și pentru SRL-ul cu asociat unic. În acest sens, interpretând definiția legală a societății cu răspundere limitată, formulăm propria definiție a SRL-ului cu asociat unic, ca fiind „*acea societate comercială cu personalitate juridică, constituită de o persoană fizică sau juridică, al cărei capital social aparține integral aceleiași persoane și ale cărei obligații sunt garantate cu patrimoniul societății*”.

Societatea cu răspundere limitată cu asociat unic, este considerată de doctrină ca fiind o „*ficțiune juridică*,” reprezentând forma de societate în care toate părțile sociale sunt deținute de o singură persoană, numită „*asociat unic*” [2, p.17]. Analizând denumirea normativă a societății cu răspundere limitată cu asociat unic, prevăzută în art. 18 al Legii 135 [1], observăm că această denumire nu pare a fi una corectă din punct de vedere gramatical, cel puțin din considerentul, că sensul cuvântului asociat, potrivit DEX-ului [6], reprezintă „*o (persoană) care s-a unit cu alta (sau cu altele) pentru atingerea unui scop comun (persoană) care face parte dintr-o asociație*”. Astfel, tot doctrina vine cu alternative, propunând fie folosirea denumirii de întreprindere unipersonală cu răspundere limitată, denumire de proveniență franceză, care este de natură să respecte rigorile unei terminologii atât juridice, cât și gramaticale corecte [7, p. 368], fie societate cu răspundere limitată unipersonală [8, p.103]. Din punctul nostru de vedere, ne îndreptăm spre a doua variantă propusă de doctrină, considerând că se încadrează în rolul de a clarifica și ajusta mai corect această categorie de societate, în raport cu categoria generală din care face parte.

Din perspectiva naturii juridice a societății cu răspundere limitată cu asociat unic, deși o parte a doctrinei susține că aceasta reprezintă o formă distinctă de societate, având un conținut și o structură proprie care o diferențiază de celelalte tipuri de societăți [9, p.235], iar altă parte consideră că societatea cu răspundere limitată cu asociat unic este doar o varietate a societății cu răspundere limitată clasică [10, p.135], există și păreri conform cărora aceasta nu constituie nici o formă juridică separată și nu este nici o varietate a SRL-lui clasic, chiar dacă i se aplică un set specific de reguli [11].

Păreră noastră este, că societatea cu răspundere limitată cu asociat unic nu poate fi considerată niciun moment o nouă formă de societate comercială și nici o varietate a SRL-lui clasic, cel puțin din considerentul că nu se află printre formele enumerate de art. 245 alin. (2)

Cod civil [4] și art. 13 al Legii 845 din 03.01.1992 [3], texte ce conțin o enumerare limitativă a formelor de organizare a societăților comerciale.

Din prevederile legale [1, art. 11,18] rezultă, că constituirea societății cu răspundere limitată cu asociat unic își află rațiunea în voința unicului asociat de a exploata o întreprindere economică, prin intermediul căreia întreprinzătorul să își eficientizeze eforturile și să își maximizeze profiturile. Astfel, specificul constituirii SRL-ului cu asociat unic se axează pe voința unică a acestui asociat, voință concretizată în statutul societății, care are valoare de act constitutiv, fiind aprobat și semnat de el însuși [1, art. 12 alin. (1)]. Prin urmare, este vorba doar de un criteriu numeric, care nu influențează natura juridică a societății cu răspundere limitată cu asociat unic și nu poate transforma aceasta într-o variantă a societăților cu răspundere limitată, cu atât mai puțin într-o nouă formă de societate.

Referitor la statutul SRL-ului cu asociat unic doctrina menționează, că acest act „constituie un angajament unilateral de a avea o serie de drepturi și obligații specifice care, fără să fie necesară pentru existența sa valabilă de acceptarea din partea vreunui terț, determină o serie de raporturi juridice”[12, p.138]. Astfel, fără îndoială, societatea cu răspundere limitată cu asociat unic își găsește fundamentul în voința singurului asociat de a desfășura o activitate economică neinterzisă de legislație, în scopul obținerii unor beneficii, astfel că după înregistrarea de stat, natura sa de entitate corporativă devine preponderentă. În acest sens, statutul SRL-ului cu asociat unic reprezintă de fapt un veritabil act de constituire a societății, reprezentând un adevărat instrument de înființare și organizare a entității juridice care urmează să fie creată, ce își va desfășura activitatea de întreprinzător ca un subiect de drept distinct, separat de fondatorul unic care a creat-o.

Deoarece legea nu prevede reglementări speciale în privința statutului SRL-ului cu asociat unic, considerăm că voința fondatorului unic privind constituirea SRL-ului trebuie să îndeplinească cumulativ toate condițiile imperative stabilite de lege, atât cele de fond cât și cele de formă, pentru constituirea valabilă a oricărei societăți comerciale.

De asemenea, în afară de condițiile de fond și formă, la acestea se adaugă și condiția specifică actului constitutiv al oricărei societăți comerciale: intenția comună de a constitui o societate în vedere obținerii unor beneficii, denumită *affectio societatis* [13, p.146.]. Deși, așa după cum ne spune definiția, *affectio societatis* reprezintă intenția comună a asociaților de a desfășura în comun o activitate comercială, nu trebuie să presupunem că *affectio societatis* nu există în cazul unei astfel de societăți, diferența constă doar în modul în care aceasta se manifestă, astfel că în cazul SRL-ului cu asociat unic avem de-a face cu o singură voință a asociatului respectiv. În acest context reținem, că în cazul SRL-lui cu asociat unic *affectio societatis* reprezintă intenția acestuia de a constitui o societate comercială și de a desfășura o activitate de întreprinzător de sine stătătoare, având ca scop creșterea valorii societății sale.

După cum am specificat supra, statutul SRL-ului cu asociat unic reprezintă de fapt un veritabil act constitutiv [1, art.12 alin. (1)] și trebuie să cuprindă clauzele obligatorii prevăzute de art. 13 și 13¹ ale Legii 135/2007. Aceste cerințe minime, care trebuie incluse în statutul SRL-lui cu asociat unic sunt prevăzute și în art. 3 și 4 ale Directivei (UE) 2017/1132 [14]. Aici, doar rămâne de concretizat că, asociatul SRL-ului, fiind singurul fondator al societății sale, are deplina libertate să insereze în cuprinsul statutului și alte clauze care corespund situației concrete în care va funcționa SRL-ul, cu condiția ca aceste clauze să nu contravină normelor imperative. Alt moment ce trebuie concretizat, constă în faptul că în statutul societății ce se constituie nu trebuie să fie indicată mențiunea că această societate este o SRL cu asociat unic. Acest fapt rezultă din prevederile art. 3 alin. (1) al Legii 135/2007 care prevede că

„Denumirea deplină a societății va include, în mod obligatoriu, cuvintele „societate cu răspundere limitată” scrise în limba română, iar denumirea prescurtată va conține abrevierea „S.R.L.”[1].

Societatea cu răspundere limitată cu asociat unic, ca de altfel orice formă de societate reglementată de legislația civilă, dobândește personalitate juridică din momentul în care s-a înregistrat [4, art. 176; 1, art. 9,15]. În acest sens sunt și prevederile art. 176 alin. (1) Cod civil, care prevede că persoana juridică dobândește capacitate de folosință de la data înregistrării ei de stat. Și la nivelul Uniunii Europene a fost instituită obligația de înregistrare, sau așa cum este prevăzută în art. 5 al Directivei (UE) 2017/1132 „Autorizarea pentru începerea activității” [14].

Dobândind personalitate juridică proprie din momentul înregistrării sale, societatea cu răspundere limitată cu asociat unic se manifestă în raporturile cu terții ca un subiect distinct de drept, în numele său propriu, pe cont propriu și sub răspundere patrimonială proprie, putând să dobândească și să-și exercite drepturi patrimoniale și personal nepatrimoniale și să-și asume obligații, distincte de cele ale asociatului unic. În acest context, SRL-ul nou creat se va individualiza în ansamblul raporturilor pe care le stabilește în desfășurarea activității sale cu ceilalți profesioniști, cu autoritățile publice etc. printr-o serie de atribute, printre care: denumirea de firmă, sediul, naționalitatea, precum și printr-un număr de înregistrare în Registrul de stat al persoanelor juridice.

Ca și orice societate cu răspundere limitată și SRL-ul cu asociat unic poate desfășura orice gen de activitate neinterzis de legislație, cu excepția genurilor pentru care legea a impus o anumită formă juridică societăților comerciale. De asemenea se ține de concretizat, că anumite genuri de activitate stabilite de lege, se desfășoară numai în baza actului permisiv prevăzut de Legea nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, iar altele sunt permise, conform art. 10 alin. (3) al Legii 485 cu privire la antreprenariat și întreprinderi, doar întreprinderilor de stat. Cu titlu de exemplu menționăm doar câteva din aceste genuri, precum: supravegherea și tratamentul bolnavilor care suferă de narcomanie, boli contagioase periculoase și deosebit de periculoase; confecționarea ordinelor și medaliilor; producerea emblemelor ce confirmă achitarea impozitelor și taxelor de stat; evidența de stat, înregistrarea de stat și inventarierea tehnică (inclusiv pașaportizarea) a bunurilor imobile, restabilirea documentelor pentru dreptul de proprietate și administrarea acestor bunuri; imprimarea bancnotelor și baterea monedelor metalice, imprimarea valorilor mobiliare de stat etc. [3].

Dacă este să ne expunem asupra funcționării SRL-ului cu asociat unic, autorii de specialitate susțin, că funcționarea societății cu răspundere limitată cu asociat unic se bazează pe două principii esențiale, cel al separației de competențe între propriile sale organe și cel al separației de patrimonii între societate și asociatul unic [15, p.88].

În acest sens menționăm, că și societatea cu răspundere limitată cu asociat unic, ca și orice altă formă societară, are în structura sa internă cele trei organe obligatorii, fiecare având atribuții și competențe bine determinate și anume: organul suprem de decizie [1, art. 48-62], reprezentat de asociatul unic care exprimă voința societății, conform art. 62 alin. (1); organul de gestiune curentă sau de administrare [1, art. 69-76]; și, desigur, organul de control asupra gestiunii societății și activității administratorului, reprezentat de cenzori [1, art. 77-79].

În literatura de specialitate despre adunarea generală a asociaților s-a afirmat că aceasta este prin excelență organul suprem de decizie, în cadrul căreia se formează voința socială [17, p.136]. Revenind la particularitățile specifice SRL-lui cu asociat unic menționăm, că asociatul unic îndeplinește toate atribuțiile specifice organului suprem de decizie, prevăzute de art. 58 al Legii 135/2007 [1]. Aceiași prevedere o regăsim și la art. 4 al Directivei

2009/102/CE cu privire la societățile cu răspundere limitată cu asociat unic [5]. Astfel, în calitate de organ deliberativ, asociatul unic are prerogativa de a decide cu privire la gestionarea zilnică și funcționarea societății, incluzând următoarele aspecte: numirea sa ca administrator sau renunțarea la această calitate, desemnarea și revocarea administratorilor persoane fizice și juridice, inclusiv stabilirea împuternicirilor acestora; aprobarea sau respingerea contractelor încheiate între administrator și societate; numirea și revocarea unui sau mai multor cenzori; precum și deciziile referitoare la existența însăși a societății, inclusiv modificarea actului constitutiv în ceea ce privește durata societății, schimbarea denumirii, schimbarea sediului, deschiderea de sucursale, modificarea obiectului de activitate, majorarea sau reducerea capitalului social, cu respectarea reglementărilor legale, modificarea formei juridice a societății sau transformarea acesteia dintr-o societate unipersonală într-o societate cu răspundere limitată cu mai mulți asociați, reorganizarea și lichidarea societății, atragerea de noi parteneri etc.

Ceia ce legea specială cere de la asociatul unic, așa după cum rezultă din prevederile art. 62 din Legea nr. 345/2007 [1], deciziile pe care le ia trebuie să fie întocmite în scris. Această obligație o regăsim și în art. 4 al Directivei 2009/102/CE [5]. Considerăm că introducerea unei astfel de obligații în Legea 345/2007 s-a fundamentat pe două rațiuni principale ale legiuitorului, și anume: în primul rând protejarea interesului societății și în al doilea rând protejarea intereselor terților, ori față de hotărârile asociatului unic se poate exercita un control doar de terți pe calea acțiunii în justiție, din considerentul că în cazul SRL-ului cu asociat unic nu sunt aplicabile dispozițiile art. 202 Cod Civil privitoare la nulitatea hotărârii organului de decizie. În acest sens putem concluziona, că lipsa formei scrise va lipsi de efecte juridice decizia asociatului unic atât în raport cu societatea, cât și în raport cu terții.

Analizând legislația națională observăm, că în normele naționale nu există nici o prevedere legală ce ar obliga asociatul unic să țină un registru intern al deciziilor luate, or un astfel de registru special ar fi necesar pentru a curma tendința asociatului unic de a abuza de dreptul său absolut de decizie și pentru a asigura formalitățile de publicitate față de terții care ar putea avea anumite interese în legătură cu activitatea SRL-ului cu asociat unic. În acest sens, propunem *de lege ferenda* completarea conținutului art. 62 alin. (2) cu următoarele „*Asociatul unic este obligat să-și consemneze deciziile într-un Registru special al deciziilor, sub sancțiunea nulității absolute*”.

Concluzionând la acest subiect menționăm, că asociații unici au o flexibilitate foarte mare în stabilirea regulilor interne ale societății, inclusiv în ceea ce privește gestionarea și controlul propriei afaceri și aceasta deoarece nu trebuie să ia în considerare interesele celorlalți asociați. Astfel, stabilindu-și în statut propriile reguli de joc, care de fapt nu trebuie să contravină legislației, dar care îi permit asociatului să își stabilească un mecanism propriu de luare a deciziilor, nu are decât să se conformeze propriilor sale reguli. În acest sens atragem atenția și asupra faptului, că în lipsa unei adunări generale ca organ deliberativ colectiv, asociatul unic este singurul responsabil pentru deciziile majore care privesc direcția și dezvoltarea societății sale.

În ceea ce privește atribuțiile de gestionare și administrare a SRL-ului cu asociat unic, din prevederile legale rezultă cert, că asociatul unic are două soluții în acest sens. Prima ar fi numirea unui terț persoană fizică sau juridică în calitate de administrator și a doua posibilitate ar fi numirea sa în calitate de administrator, caz în care asociatul preia și atribuțiile administratorului. Atragem atenția că în legislația unor state, cum ar fi de exemplu cea a Franței, nu există posibilitatea numirii unui terț în calitate de administrator, asociatul unic

trebuind să decidă personal cu privire la societatea cu răspundere limitată, fără a putea să transfere puterile sau competențele sale de conducere unui terț [16, p. 295].

O altă particularitate a SRL-ului cu asociat unic, la care dorim să atragem atenția, este cea prevăzută la art. 18 alin. (4) care stabilește obligația încheierii contractelor dintre societatea cu răspundere limitată și asociatul unic al acesteia în formă scrisă. Aceiași obligație o regăsim în art. 5 alin. (1) al Directivei 2009/102/CE care prevede că „*contractele încheiate între asociatul unic și societatea sa reprezentată de acesta se consemnează în proces-verbal sau se întocmesc în scris*” [5]. Comparând norma națională cu cea europeană, observăm că ultima este mai rigidă, dând posibilitatea asociatului unic fie să încheie contractul cu societatea sa în formă scrisă, fie să consemneze contractul într-un proces-verbal. Mai mult decât atât, alin. (2) al art. 5 al Directivei [5], este și mai permisibil, scutind de această formalitate operațiunile curente ale societății, chiar dacă acestea se întemeiază pe contracte încheiate de societate cu asociatul unic, acordându-se astfel prevalența principiului celerității afacerilor [17, p. 274]. Și la acest capitol considerăm că legiuitorul nostru ar trebui să-și revizuiască poziția, instituind o normă mai flexibilă și mai eficientă, care să păstreze, până într-un anumit punct, cerința respectării formei scrise a contractelor dintre asociatul unic și societatea sa, dar care, în același timp, să garanteze rapiditatea luării deciziilor, atunci când eficiența în afaceri este în joc.

Așa cum este indicat în literatura de specialitate, dincolo de luarea deciziilor și de gestiunea societății trebuie să existe și un control special asigurat fie de cenzori, mandatar ai societății, fie de asociații care nu cumulează și calitatea de administrator [17, p.136]. Analizând secțiunea a 5-a a Legii 135 observăm, că în cazul societăților cu răspundere limitată nu este obligatorie numirea cenzorilor, controlul gestiunii putând fi îndeplinit, conform art. 77 alin. (1) și de asociatul care nu îndeplinește și funcția administrator al societății [1]. Astfel, în cazul în care asociatul îndeplinește și funcția de administrator al societății sale, în conformitate cu art. 77 alin. (3) liter. a) el nu poate fi numit și în calitate de cenzor. În acest caz, chiar dacă asociatul unic îndeplinește și atribuțiile adunării generale și se desemnează și în calitate de cenzor, hotărârea privind desemnarea sa va fi nulă, el neavând dreptul să exercite atribuțiile cenzorului.

Recapitulând menționăm, că deși într-un SRL cu asociat unic, asociatul joacă un rol important în cadrul acestuia, atât în ceea ce privește luarea deciziilor, cât și în gestionarea și controlul societății, această activitate a sa nu se confundă cu întreaga activitate a societății cu răspundere limitată, ori toate deciziile sale sunt considerate a fi al SRL-lui al cărui asociat este. În acest sens menționăm, că cele trei categorii de organe la care ne-am referit supra au un rol esențial în existența și funcționarea societății cu răspundere limitată cu asociat unic, fiind indispensabile acesteia. Astfel, asociatul unic nu poate prevedea în statutul societății posibilitatea de a renunța la anumite categorii de organe dintre cele enumerate, cu excepția organului de control.

4. Concluzii

Reglementările referitoare la societățile cu răspundere limitată cu asociat unic sunt de dată relativ recentă, primul pas semnificativ fiind făcut în Germania în 1980, urmat de reglementări în Franța și alte state europene. În dreptul autohton, această formă de societate a fost reglementată pentru prima dată în 1997 și a fost consolidată de-a lungul timpului prin modificări legislative, culminând cu includerea acestui tip de societate în Codul Civil din 2002, preluată ulterior Legea nr. 135/2007 privind societățile cu răspundere limitată. Astfel,

introducerea SRL-ului cu asociat unic a reprezentat o schimbare radicală în structura tradițională a societății comerciale, care anterior presupunea un număr minim de doi asociați. Prin urmare, pentru a stimula inițiativa antreprenorială și a oferi un cadru legal pentru persoanele care doreau să își constituie și gestioneze afacerea proprie, fără a implica alte persoane asociate, normele cu privire la SRL-ul cu asociat unic a redus barierele administrative pentru înființarea unei astfel de afaceri, aducând un plus de flexibilitate în organizarea afacerilor.

Deși legislația națională nu reglementează explicit, dar nici doctrina nu abundă în explicații cu privire la natura juridică a SRL-ului cu asociat unic, unii considerând că reprezintă o formă de societate separată, alții o privesc ca o variantă a SRL-ului tradițional, totuși interpretarea legislației din acest domeniu ne duce la concluzia că SRL-ul cu asociat unic nu este o nouă formă de organizare a societăților, ci este o veritabilă societate cu răspundere limitată, ce prezintă anumite particularități, printre care: asociatul unic are controlul total asupra deciziilor, inclusiv asupra numirii administratorului, stabilirii obiectului de activitate și reorganizării societății. Această structură simplificată este însoțită însă de anumite reglementări, care protejează interesele terților, cum ar fi obligația ca deciziile să fie întocmite în scris, dar și reglementări privind contractele încheiate între societate și asociatul unic.

Cu toate acestea, marele avantaj al desfășurării activității de întreprinzător sub această formă organizatorico-juridică constă în separarea patrimoniului fondatorului de cel al societății sale, societatea răspunzând pentru obligațiile sale cu acest patrimoniu, spre deosebire de întreprinzătorul individual, care răspunde nelimitat pentru obligațiunile asumate în contextul desfășurării acestei activități.

Abordând în această lucrare regimul juridic al societății cu răspundere limitată cu asociat unic, prin analiza comparativă a reglementărilor naționale și europene, am identificat similitudinile și diferențele dintre aceste reglementări, evidențiind punctele forte și unele lacune ale legislației naționale, propunând și unele recomandări de politici pentru îmbunătățirea cadrului juridic național. În acest sens se propune ca în legislația națională să fie recunoscut explicit că *affectio societatis* este aplicabil și în cazul SRL-ului cu asociat unic, sub forma voinței individuale a asociatului de a desfășura activitate de întreprinzător independentă, cu precizarea expresă a caracterului de act constitutiv al statului SRL-ului cu asociat unic și menționarea obligatorie a unicității asociatului în statut. Deși în legislația națională nu este impusă această mențiune, o clarificare în acest sens ar aduce transparență și ar evita unele confuzii în raporturile cu terții.

O altă propunere se referă la flexibilizarea regulilor privind încheierea contractelor dintre SRL și asociatul unic, legislația actuală prevăzând că toate contractele între SRL și asociatul său să fie încheiate în formă scrisă. Se recomandă în acest sens ajustarea legislației, pentru a permite ca anumite contracte între SRL și asociatul unic să fie consemnate într-un proces-verbal, similar normelor din Directiva 2009/102/CE, în vederea accelerării proceselor decizionale și a facilitării activităților comerciale.

De asemenea, cu titlu de recomandare se propune modificarea Legii nr. 135/2007, pentru a introduce obligația asociatului unic de a consemna toate deciziile sale într-un Registru special al deciziilor, sub sancțiunea nulității absolute. Această măsură ar contribui la protejarea terților și la evitarea eventualelor abuzuri din partea asociatului unic.

Prin abordarea comparativă a problemei cercetate, lucrarea oferă o înțelegere mai profundă a impactului legislației europene asupra dreptului societar național și poate servi

drept bază pentru viitoarele ajustări necesare alinierii optime a legislației naționale la standardele Uniunii Europene. De asemenea, lucrarea poate fi un reper util atât pentru practicienii dreptului, cât și pentru cei ce sunt interesați de a desfășura o activitate de întreprinzător sub forma de organizare a societății cu răspundere limitată, nedorindu-și asocierea cu alți antreprenori.

Conflicts of Interest: The author declares no conflict of interest.

Referințe bibliografice:

1. Legea privind societățile cu răspundere limitată Nr. 135 din 14.06.2007, publicat în Monitorul Oficial nr. 127-130 din 17.08.2007, art. 548.
2. Lefter, C. *Fundamente ale dreptului comunitar instituțional, societatea cu răspundere limitată în dreptul comparat. Economică*, București, România, 2003, 246 p.
3. Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi Nr. 485 din 03.01.1992, publicat în Monitorul Parlamentului nr. 2 din 28.02.1994, art. 33.
4. Codul civil nr. 1107 din 06.06.2002, publicat în Monitorul Oficial nr. 82-86 din 22.06.2002, art. 661, în vigoare din 18.07.2003.
5. Directiva 2009/102/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 septembrie 2009 în materie de drept al societăților comerciale privind societățile comerciale cu răspundere limitată cu asociat unic. Disponibil online: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/102/oj> (accesat la 08.11.2024).
6. Dicționarul Explicativ al Limbii Române (DEX). Disponibil online: <https://dexonline.ro/definitie/asociat> (accesat la 12.11.2024).
7. Cărpenaru, S.D. *Tratat de drept comercial român*. Universul Juridic, București, România, 2014, 844 p.
8. Voica, I. *Regimul juridic al societății cu răspundere limitată cu un singur asociat în dreptul comunitar european*. Matricea, București, România, 2005, 362 p.
9. Nemeș, V. *Drept comercial, ediția a 2-a revizuită și adăugită*. Hamangiu, București, România, 2015, 545 p.
10. Smarandache, L. E. *Societăți comerciale*. Sitech, Craiova, România, 2010, 246 p.
11. Săuleanu, L. Societatea cu răspundere limitată cu asociat unic. Disponibil online: <https://www.barouldolj.ro/assets/docs/files/srl-unic-asociat-sauleanu,6397578c16a52.pdf> (accesat la 29.10.2024).
12. Vasilescu, P. *Relativitatea actului juridic civil. Repere pentru o nouă teorie generală a actului de drept privat*. Rosetti, București, România, 2003, 381 p.
13. Cărpenaru, S.D., Piperea, Gh., David, S. *Legea societăților*. C.H. Beck, București, România, 2014, 960 p.
14. Directiva (UE) 2017/1132 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2017 privind anumite aspecte ale dreptului societăților comerciale. Disponibil online: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2017/1132/oj> (accesat la 29.10.2024).
15. Piperea, Gh. *Drept comercial. Întreprinderea în reglementarea NCC*. C.H. Beck, București, România, 2012, 407 p.
16. Buttet, E. *Procès-verbal de décisions de l'associé unique d'E.U.R.L.* Bull. Joly, 1989, 385 p.
17. Leuciuc, E.G. *Regimul juridic al societății cu răspundere limitată*. Universul Juridic, București, România, 2018, 282 p.

Citation: Bostan, I. The legal nature of single-member limited liability companies: a comparative analysis of national and European law. *Journal of Social Sciences* 2025, 8 (1), pp. 180-189. [https://doi.org/10.52326/jss.utm.2025.8\(1\).13](https://doi.org/10.52326/jss.utm.2025.8(1).13).

Publisher's Note: JSS stays neutral with regard to jurisdictional claims in published maps and institutional affiliations.

Copyright: © 2025 by the authors. Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

Submission of manuscripts:

jes@meridian.utm.md